

خَلَقَ دَوغرو

هفتدوبر، نورل بوردي، لوزن مېقابير

سېل : ۱ صانی : ۳۱

ييلانی

عثمانی مملکتی ایچون ۱۲ غروش
روسیه و عجمستان ایچون ۲۰ روبله
باشقه مملکتلر ایچونه فرانکی

صایدیسی ۱۰ باره به

مدیری : جلال ساهر

اداره خانه

استانبوله نور عثمانیه
جاده سنده ۴۰ نومرولی
« تورك بوردي »

بخشبه ۷ تشرین ثانی، ۱۳۲۹

بر صایدیسی یازیدر

خَلَقَه : ۵ . آق چوره اوغلی یوسف . شمر : اختیار بر توركك وصیتی . حسین جاوید . تاریخ : کرید فتی
بو بورك حكايه : تورك ، ع . قادر . هفته لی حوادث بايراملاشق - عثمانی - یونان صانی - سلطان سلیمده کی گوملك -
قانونی سلطان سلیمانك خاطره سی . دوشونجه یاریشی حقته .

خَلَقَه

۵

اولکی مقاله مزده [۱] خَلَقَك، یعنی کویلو و اصنافك
مکتبیر ، جمعیتار بابا بیلمه سیچون نوکنه دوشوب یول
گوستره جك اوقومش آدمالره احتیاجی وار دیش و باشقا
مملکتلرده خواجه ، معلم ، بو بورك مکتبیر طلبه سی کی
اوقومش آدمالر خلق آراسنه گیره درك بووظیفه بی ایفا
ایتمکده اولدقلرنی سوله مشدك .

واقعا شیمدی زنکین ، معلوماتی ، راحت و قوتلی
گورون ملتلك هیستده بویه اولمشدر . مثلا آلمانلرده
روسلرده خَلَقَك ایلری گلنلری یالگزشهرلرده اوطوروب
قلامشلر ، قصبه لره ، کویلره گیتمشلر ، اوراده کی خلقی
اوکره تمهیه . ایلرولتمهیه ، یویلره چالیشهیه ، زنگیشمهیه ،
خَلَقَك انساننی ، ملی ، وطنی حسلرنی بوکستمهیه
اوغراشمشلردر . بن کندیم بویه خَلَقَه دوغرو و گیدن
صربلری ، بلغارلری ، روملری کندی مملکت مزده ده
گوردیم . هله « سانیچه » ده تصادف ایتمدیگم صرب
معلملرنی هیچ اونوتامایاجم . اوچ ییل اولیسی ،
یئگی بازار سانجاغنده سیاحت ایدیوردیم . سانجاغه
بوسنه حدودندن گیرمش و یولسز یوللردن ، طاعلر

[۱] خَلَقَه : ۴ — صانی : ۲۷ .

طاشلر آراسندن به یگیر اوستده کچه درك ، نهایت
دوزجه بربرده قورولی سنیچه قصبه سنه گلوب یتشمشدم .
قصبه نك اُك اوزاقدن گورون بناسی ، ایکی قاتلی ، بیاض
بویلی بو بورك بر طاش اودی . بن نوکجه بو اوی ،
حکومت قونانی صانمشدم . بر صرب ابتدائی مکتبی
اولدقنی صوگردن قصبه ده اوکرندیم . اسلام مکتبلرنك
ابتدایه سی ده گیل ، رشده و اعدادیه سی دخی ، قصبه به
گیردکدن صوگرا بیله آزیوب بولمق زورجه ایدی .
اوکلن اوستی ، صرب مکتبه گیتدم . مگر اوگون
معلملرك اجتماعلری وارمش . اطراف کویلرك معلمه
و معلملری سنیچه مکتبه طویلاشمشدر ؛ « تعلم و تربیه
مسئله لرنی » مذاکره ایدیورلرشم . معلملر ، بگا
تویه دیدیلر ؛ بیلم سوله دکلی تماماً دوغرو میدر ؟
حکومتك ، معارف مدیرنك ، طبیی بو اجتماعدن
فلان هیچ خبری یوقدی . حتی بگا رفاقت ایدن ،
مکتب اعدادیه مدیر معاونی بك غالباً شیمدی به قادر
بو مکتبه بر دفعه بیله اولسون اوغرامامشدی . هر
درسخانه به آصیلان اُسکی صرب قرانزاده سنك
رسمنی بیله طانیامایوردی نه ایسه بونلر بختمزدن
خارج ، گجه لم . بویه اون ، اون ایکی صرب معلمه
و معلمنه بر آزاده راستلامق ، بنم ایچون بو بورك بر طالع
ایدی . همان قونوشمه به درسلی ، ایشلری ، چالیشمه لری

سنيچه ايله صرب حدودی آراسنده بيلم هانگی
مجهول و کوچوک کويک خواجہ سی اولان بوسرب گنجی،
هیچ مبالغه سز سوله یورم که یاختمزک بویوک مکتبلرند
معلم و یامدر اولان ذاتلرک برچوغندن علمجه، عرفانجه،
حتی ذکاجه اوستون ایدی .. بویوکسک امالی کوی
خواجہ سی، صربستانکده بویوک شهرلرند معلم
اولاییلردی؛ فقط او، کوی معلملگی آرزو ایش،
قاراگلقلره گیروب ایشیق داغیمه یی، ذاتا خیلی آیدین
یرلرده پارلایوب کوزه چارنایه ترجیح آله مشدی ...
بویله خلقه دوغرو کیدن گنجلرک وارلقی، سبیلرینک
بوشه کیمه دیگی وقایع اخیره اثبات ایتدی: دوشماز
صربلرک بزم غلبه لری سبیلرین سبیلرین بویوک ده بویله خلقه
دوغرو کیدن، کوی خواجہ لای ایدن دارالفنون
مأذونلرینک وجودیدر ...

ایکی سنه اول خلقه دوغرو کیمه حاضرانان روم
گنجلرینده آتیه دارالفنونک سالونلرند گورمشدم.
بونلر، آناتولی ک قییلریندن، ایچریلریندن، طربزوندن،
صامسوندن، قیصریدن، آقرهدن گلمشلر، آتیه
دارالفنونه طلبه اولشلردی.

آتیه دارالفنون بونلر نظرند، حتی برقم اوروپالیر
نظرند بیل، شرفک عرفان و ضیا اواجیدر: بیلگی
و آیدینلق شرقة، اورادن داغیلاجمش ... آتیه ده تحصیلی
یتیره گنج عثمانی روملر، آناتولی ایچریلرینده داغیلورلر،
قصبه لره، کویلره قادر گیدیورلر، مکتبلر آچیلورلر،
خواجہ لای ایدیورلر، هکیملک ایدیورلر، یعنی خلقه
گیدیورلر، کندی خلقلرینک، روملرک مادی خسته -
لقلرینه علاج و بریورلر، معنوی خسته لای اولان جهلرین
گیده رمه به چالیشورلر و عینی زمانده عمومی هله نلک
[یونانلیق] فکرملیسینده آشیلاورلر ...

روم وطنداشلر، بویله اوغراشیرکن، عجبایزم
توزک گنجلری نه یایور ... بوسوآلک جوانی گله جک
مقاله ده بولمایه چالیشیر. آن میره ارغی بوسف

حقده معلومات آله به باشلادم. ایچلریندن، بالآخره
قاری قوجه اولدقنری آکلادیتم بر معلمه ايله بر معلم
آک زیاده نظر دقتی جلب ایتدی: بویوک گنج کوی
خواجہ سیله قاریسی، بک آبی روسجه و فرانسیزجه
قونوشیورلردی، هر سوزلرین جدی و گنجش معلومات
صاحبی اولدقنری آکلاشیلیوردی. خواجهدن صوردم:
— نرده اوقودیگز؟

— اولا بلغرادده دارالمعلمینی اکال ایتدم؛ سوکرا
هایدلبرغه [هایدلبرغ آلمانیا شهرلریندن بریسیدر؛
بک مشهور دارالفنون واردر]. فلسفه شعبه سی یتیردم.
— محترم زوجہ کیز؟

— او یالکیز بلغراد دارالمعلماتی اکال ایتدی؛
فقط سوکرا دن بن اونکده فرانسیزجه، آلمانجه
و به داغوزی ده ترقیسنه، آلدن کدیگی قدر چالیشدم.
ذاتاً وقتمز بک مساعد: اورتالی قیش باصینجه، بز
کویک مکتبند قارله محصور قالیرز. بش آتی آی
دنیايله مناسبتمز کسبلر. یوللریزک حالی الیه گوردیگز،
یازین بیلله اولردن کچه بیلیمک بر قهرمانلقدر؛ قیشین
قهرمانلر بیلله کچه من. نه صربستان حدودینه یتیشمک،
نه سنیچه به کله بیلیمک اصلا ممکن اولماز.

بک شاشیلاق برشی ده گیلمی؟ بوسرب [اوزمانلر
عثمانی صرب .. معلم، اوروپانک آک بویوک دارالفنون -
نلریندن بریسی اکال ایش، شهادتنامه آتش، سوکرا
قیشین بش آتی آی، جوار کویه بیلله گیدیله میه جک قدر
دنیا دن آری، مدینتدن محروم اوجرا برکویه گیمش،
دارالمعلمات شهادتنامه لی گنج قاریسیله، مکتب ابتدایه
خواجہ لای ایدیور؛ بعضی، یالکیز مکتب ابتدایه
خواجہ لای ده گیل، بوتون کویک، بلکه بوتون اوجوا -
رکده خواجہ لای ایدیور .. او، یالکیزیدی سکیز
یاشنده کی کویلی چوققنرینه آلیا نوکره تمبور؛ بوتون
کویه، بلکه بوتون او حوالیه آدم اولمهی، اصولی
چالیشمهی، ثروت قازانمهی و .. صربلاشمهی نوکره تیور.
ایشته اصل خلقه دوغرو کیمک بویله اولور ...